

ITEM NO 12221/53

K/MP
15 Dec
I/11857

CZECHOSLOVAKIA

INDUSTRY

Mining Uranium

POLICE AND SECURITY

StB

Confidants and Provocateurs

LABOR

Forced Labor

PRISONS AND CAMPS

JÁCHYMOV

Security Measures

PERSECUTION AND PURGES

Moral Pressure

TWO KINDS OF PUNISHMENT FOR JÁCHYMOV EMPLOYEES : EITHER TRIAL
AND PRISON, OR SPYING FOR SECURITY POLICE

SOURCE MUNICH : A 28-year-old miner from KARLOVY VARY who
had worked in the JÁCHYMOV mines since 1950
until September 1953.

DATE OF OBSERVATION : September 1953.

ENGLISH SYNOPSIS

This report deals with experiences of a civilian worker who labored in the JÁCHYMOV mining area. The offense committed by source consisted of carrying letters of forced laborers to the mail-box. During an investigation by Security Police he was given the choice between trial and imprisonment, or active collaboration with Security Police.

EVAL. COMMENT : According to available information it is obvious that the civilians working in JÁCHYMOV mines are most helpful toward the prisoners. While working underground, where police supervision is negligible, the civilian workers and prisoners fraternize and exchange messages. This report authentically deals with such cases and the consequences, when police finds out about the fraternization. The part dealing with the

more/

escape itinerary of subsource was deleted from the report.

X X X

V jáchymovském uranovém revízu, na dole ROVNOST I., kde pracoval náš informátor jako stělmistr, pracovalo společně s civilními zaměstnanci 1.200 trestanců. Byli to vesměs političtí trestanci, odsouzení po únoru v roce 1948.

Civilní zaměstnanci se snažili vypomáhat trestancům ve všem. Chtěli jim ulehčit jejich trestanecký život. Odesílali jim na černo dopisy, aby o tom nevěděli dozorcí a zase naopak jim přinášeli dopisy, které jim zasílaly jejich rodiny. Také jim zaměstnanci zprostředkovávali doručení halušek a jídel.

Také náš informátor odesílal trestancům jejich soukromou poštu na černo pro rodiny. Tuto službu dělal od července 1951, kdy ho o to požádal jeden trestanec. Pak odesílal "černou" poštu každý týden pro více trestanců.

Letošního roku /1953/ v červenci požádal opět jeden trestanec našeho informátora, aby mu odeslal poštu pro jeho rodinu. Když dopis předával, pozoroval je trestanec František FISCHER, který spolupracoval s StB. Udával své spoluvězně a také dával pozor na civilní zaměstnance, kteří se stýkali s trestanci. Také šel okamžitě hlásit na vrátnici, že informátor obdržel nějaký dopis od trestance. Musel to být jedině FISCHER, protože viděl on jediný předávání dopisu.

Když informátor ukončil svou práci, odešel na vrátnici, kde si měl odebrat svou legitimaci, kterou musil před začátkem pracovní doby na vrátnici odevzdat. Všiml si okamžitě, že je na vrátnici uniformovaný člen StB a také si všiml své legitimace, která ležela u vrátného na stole a lísteček s poznámkou "dopis".

Když žádal informátor zpět svou legitimaci, nařídil mu přítomný StBák, aby vyndal všechny věci, které má u sebe. Informátor tak učinil, StBák mu ještě prohlédl všechny jeho

/more/

svršky, kde našel také trestancův dopis. Na místě sepsal s informátorem protokol, že pronášel pro trestance dopisy a informátor musel všechno podepsat. Pak byl propuštěn s poznámkou, že bude v několika dnech předvolán. Druhý den, když nastoupil informátor opět do zaměstnání, neviděl více trestance, pro kterého měl zařídit odeslání dopisu.

Za 14 dnů po této příhodě byl informátor předvolán na stanici StB v JÁCHYMOVĚ, která se nalézala vedle ruského kulturního domu.

Zde bylo nejprve informátorovi řečeno jedním vyšetřujícím úředníkem, že vědí o všem dopisech, které on pronesl ven. Pak se ho úředník zeptal, zda-li si je vědom trestného přestupku, kterého se dopustil a pro který by se mohl dostat do vězení. Když informátor odpověděl kladně, nabídl mu StBák spolupráci. Nabídka spočívala v tom, že měl informátor pozorovat své spoluzaměstnance a trestance, zda-li si nevyměňují dopisy a o čem spolu hovoří. Poté řekl informátorovi, že jedině tak se může vyhnout potrestání za přestupek, kterého se dopustil. Informátor tuto nabídku odmítl. Řekl, že neví, zda-li by se dobře zhostil svého úkolu, protože nikdy takovou práci nedělal. StBák se po těchto slovech usmál a propustil ho domů s poznámkou, aby se polepšil a přišel se opět na něho brzy podívat.

Informátor se touto příhodou nenechal odstrašit a pronášel dopisy pro trestance dál. Dělal to ovšem chytřejším způsobem. Rozlomil rohlík v půli, vyprázdnil z něho těsto, do prázdné prostory dal dopis a rohlík nechal v tašce. Nikdo mu na tento trik nepřišel a i když byl několikrát na vrátnici kontrolován, nikdo u něho dopis nenašel.

Informátor již zapoměl pomalu na příhodu s StB, když dostal dne 20. září letošního roku /1953/ opět předvolánku, že se má dostavit do služebny StB v JÁCHYMOVĚ.

Přišel k témuž úředníku, jako při své první návštěvě. Ten se ihned na informátora obořil. Řekl mu, že ačkoliv byl vyzván, aby se v brzkou dostavil na jejich stanici, že tak ne učinil a proto že ho předá dělnickému prokurátorovi, který si s ním již poradí. Pak se úředník trochu uklidnil a opět nabízel informátorovi spolupráci. Informátor dostal strach a proto slíbil estébákovi, že bude o věci uvažovat a kdyby zjistil mezi zaměstnanci a trestanci nějakou výměnu dopisů, že mu to přijde ihned ohlásit. Pak byl opět propuštěn domů.

Po rozmluvě s estébákem se informátor rozhodl, že raději uteče za hranice, než aby spolupracoval s StB.